

Naslov — Address
NOVA DOBA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio
(Tel. HENDERSON 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Bratstvo, poštovanost in neseljena
ljubezen članstva do J. S. K. Jed-
note more isto obdržati na častni
višini.

URADNO GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under the Act of March 3d, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3d, 1917. Authorized March 15th, 1925.

No. 17 — STEV 17

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, APRIL 26TH 1933 — SREDA, 26. APRILA 1933

VOL. IX. — LETNIK IX.

DRUŠTVE IN DRUGE SLOVENSKE VESTI

V proslavo 38-letnice svoje ustanovitve priredi društvo št. J. S. K. Jednote v Rock Springsu, Wyo., veliko veselico večer 29. aprila. Prireditev bo vršila v Slovenskem do-

Dramski klub "Nagelj" iz Exporta, Pa., vprizori na večer 29. aprila dve šaljivi igri v Slovenski dvorani v Center, Pa. Igra "Mutasti muzikant" bo vprizorjena v slovenskem jeziku, igra "Kissing the wrong girl" pa v angleščini.

Gospodinjski klub društva domovina v Barbertonu, O., predre "ples depresije" v sobotu 29. aprila zvečer.

Slovenski dom v Sharonu, N.J., vabi rojake na domačo veselico, ki se bo vršila domovih prostorih na večer 29. aprila.

PREDSEDNIK ROOSEVELT je pozval governerje držav, kjer je industrija zelo razvita, da skupajo izposlovati zakone, ki bodo preprečili nižanje plač in izkorisčanje delavcev.

V DRŽAVI OHIO so bili zadnji teden oboženi nekateri delodajalci, da kršijo državne zakone glede dolgosti delovnih ur in druge določbe, ki se tičejo protekcijskega dela, razum ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

LEGISLATURA države Colorado je sprejela zakonski predlog, ki omreže državnim sodnikom izdajanje inžuncej proti delavcem, priznava delavcem pravico do organiziranja v unijah in prepoveduje sklepanje takozvanih "yellow dog" pogodb.

V Clevelandu, O., so se pred dnevi mudili po opravkih Franka Opeka, glavnega predstnika KSKJ, iz Waukegan, Mr. Joseph Zalar, glavnega predstnika KSKJ in Mr. Gospodarjan, član finančnega odbora KSKJ, oba iz Jolietta, in R. G. Wilkinsburga, Pa.

Peško društvo Jadran v Clevelandu, O., priredi v nedeljo 30. aprila zanimivo opereto "starci, tako mladi". Prireditev se bo vršila v S. D. Waterloo Rd.

Kip Ivana Cankarja, najodličnejšega slovenskega pisatelja, pretekli teden dospel v Clevelandu, O., je nekaj časa krožila v okrožju Akrona, nakar je odplula proti severu, da se je pokazala tudi Clevelandčanom. Najbi bili zračni bogovi bolj naklonjeni, kot so bili njenima strama Shenandoah in Akron.

PRVI POLET je napravila ogromna zračna ladja "Macon," ki je bila nedavno dogotovljena, v jutru 21. aprila. Ko se je vzdignila iz svojega pristanišča v Akronu, O., je nekaj časa krožila v okrožju Akrona, nakar je odplula proti severu, da se je pokazala tudi Clevelandčanom. Najbi bili zračni bogovi bolj naklonjeni, kot so bili njenima strama Shenandoah in Akron.

PRODAJA legaliziranega piva v državi Ohio kaže za začetek ugodnen rezultat. V prvih štirinajstih dneh legalne prodaje piva se je zmanjšalo število arretacij zaradi pijanosti, število avtomobilskih nesreč pa je ostalo približno isto. Državna blagajna je dobila že nad tri četrte milijona dollarjev za izdane licence. Pivci so z novim pivom v splošnem zadovoljni, samo cena je še prevsoka.

V BOSTONU, Mass., je dne 18. aprila umrl sobrat Petchnik, član društva svobode, št. 162 JSKJ. Petchnik je zastopal omenjeno pravito kot delegat na 13. redkonvenciji JSKJ, ki se je končala leta 1928 v mestu Ely, Minnesota.

Preminal je v Brightonu, N.J., sobrat John Debeve, član ustanovitelj društva št. 21 JSKJ, ki je bil ob času smrti star let, je bil rojen v Borovnici Vrhniku. Svoječasno je vodil živilno v Denverju, pozneje pa preselil na farme v Brighamtonu. V Roslyn, Wash., je dne 6. aprila nagloma umrl sobrat Freda, po daljši bolezni umrla Kauzlarich, članica društva št. 39 JSKJ. V tej deželi (Dalej na 2. strani)

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

V WASHINGTONU so se končno odločili, da se v boju proti depresiji poslužijo radikalnega sredstva inflacije. Umetnim potom bo znižana vrednost dolarja, kar bo zvišala cene farmerskih pridelkov in izdelkov industrije. V zvezi s tem se pričakuje višjih plač za delavce in več dela oziroma zaposlenja. Pričakuje se da bodo dolžniki lažje plačevali davke in odplačevali dolgo.

Inflacija se je že pričela in ceče delnic na borzah so se znatno vzidnile. Vzdignile so se tudi cene raznih živiljenjskih potrebščin. Za brezposebne delavce bo inflacija nov udarec; istotako bodo znatno prizadeti tudi zaposleni delavci vseh vrst, ker dosti upanja, da bi se plače v doglednu času zvišale, dočim se je nakupna moč njihovega zasluga že pričela manjšati.

PREDSEDNIK ROOSEVELT je pozval governerje držav, kjer je industrijata zelo razvita, da skupajo izposlovati zakone, ki bodo preprečili nižanje plač in izkorisčanje delavcev.

V DRŽAVI OHIO so bili zadnji teden oboženi nekateri delodajalci, da kršijo državne zakone glede dolgosti delovnih ur in druge določbe, ki se tičejo protekcijskega dela, razum ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

LEGISLATURA države Colorado je sprejela zakonski predlog, ki omreže državnim sodnikom izdajanje inžuncej proti delavcem, priznava delavcem pravico do organiziranja v unijah in prepoveduje sklepanje takozvanih "yellow dog" pogodb.

V Clevelandu, O., so se pred dnevi mudili po opravkih Franka Opeka, glavnega predstnika KSKJ, iz Waukegan, Mr. Joseph Zalar, glavnega predstnika KSKJ in Mr. Gospodarjan, član finančnega odbora KSKJ, oba iz Jolietta, in R. G. Wilkinsburga, Pa.

Peško društvo Jadran v Clevelandu, O., priredi v nedeljo 30. aprila zanimivo opereto "starci, tako mladi". Prireditev se bo vršila v S. D. Waterloo Rd.

Kip Ivana Cankarja, najodličnejšega slovenskega pisatelja, pretekli teden dospel v Clevelandu, O., je nekaj časa krožila v okrožju Akrona, nakar je odplula proti severu, da se je pokazala tudi Clevelandčanom. Najbi bili zračni bogovi bolj naklonjeni, kot so bili njenima strama Shenandoah in Akron.

PRODAJA legaliziranega piva v državi Ohio kaže za začetek ugodnen rezultat. V prvih štirinajstih dneh legalne prodaje piva se je zmanjšalo število arretacij zaradi pijanosti, število avtomobilskih nesreč pa je ostalo približno isto. Državna blagajna je dobila že nad tri četrte milijona dollarjev za izdane licence. Pivci so z novim pivom v splošnem zadovoljni, samo cena je še prevsoka.

V BOSTONU, Mass., je dne 18. aprila umrl sobrat Webster Thayer, star 75 let, svetovno znanec na osebnost iz Sacco-Vanzettijevga morilskega procesa. V septembru lanskoga leta je eksplozija bombe močno poškodovala Thayerjev dom v Worcesteru; sodnik sicer pri tisti priluki ni bil (Dalej na 2. strani)

(Dalej na 2. strani)

ZA KRAJSI DELAVNIK

(Piše dr. F. J. Arch, vrhovni zdravnik J. S. K. Jednote.)

Skoraj v polovici držav so bili predloženi zakoni, določajoči manj ur dela za najete delavce. Svrha teh zakonov je zmanjšati nezaposlenost. Značilno je, da to gibanje za skrajšani delavni dan in delavni teden se je razširilo tudi na Jug, kjer je delavni teden 55 ali 60 ur vse drugo kot izjema.

Najvažnejši predlogi so oni, ki hočejo uvesti takoj petdnevni delavni teden 34 ur. To je ravno, kar organizirano delavstvo smatra kot absolutno potrebljeno, da se vsaj začasno reši problem "tehnologične neza poslenosti," ki je posledica razvoja in izpolnjenja modernih strojev. Zakonski predlogi v tem smislu so bili vloženi v legislaturah držav Illinois, Massachusetts, Pennsylvania, New York in Washington. Ti zakonski predlogi dočajo, da pet dni dela, obsegajočih ne več kot 30 ur dela, naj pomenja zakoniti teden dela in šest ur dela na dan naj bo zakoniti dan dela, razun ako gre za skrajno silo v slučaju ognja, pomanjkljive prehrane. Mati, povodnji ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dom otroka, je v nevarnosti dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

PREDSEDNIK ROOSEVELT je pozval governerje držav, kjer je industrijata zelo razvita, da skupajo izposlovati zakone, ki bodo preprečili nižanje plač in izkorisčanje delavcev.

V DRŽAVI OHIO so bili zadnji teden oboženi nekateri delodajalci, da kršijo državne zakone glede dolgosti delovnih ur in druge določbe, ki se tičejo protekcijskega dela, razum ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

V DRŽAVI OHIO so bili zadnji teden oboženi nekateri delodajalci, da kršijo državne zakone glede dolgosti delovnih ur in druge določbe, ki se tičejo protekcijskega dela, razum ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

V DRŽAVI OHIO so bili zadnji teden oboženi nekateri delodajalci, da kršijo državne zakone glede dolgosti delovnih ur in druge določbe, ki se tičejo protekcijskega dela, razum ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

V DRŽAVI OHIO so bili zadnji teden oboženi nekateri delodajalci, da kršijo državne zakone glede dolgosti delovnih ur in druge določbe, ki se tičejo protekcijskega dela, razum ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

V DRŽAVI OHIO so bili zadnji teden oboženi nekateri delodajalci, da kršijo državne zakone glede dolgosti delovnih ur in druge določbe, ki se tičejo protekcijskega dela, razum ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

V DRŽAVI OHIO so bili zadnji teden oboženi nekateri delodajalci, da kršijo državne zakone glede dolgosti delovnih ur in druge določbe, ki se tičejo protekcijskega dela, razum ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

V DRŽAVI OHIO so bili zadnji teden oboženi nekateri delodajalci, da kršijo državne zakone glede dolgosti delovnih ur in druge določbe, ki se tičejo protekcijskega dela, razum ali nevarnosti za lastnino in življenje. Zakonski načrt, predlagan v Pennsylvaniji, dovoljuje čezurno delo (overtime) do dveh ur na dan, ako se plačuje poldrugikrat toliko na uru kot za redni čas. Zakonski načrt v Illinoisu dolöca, da pet-dnevni teden ostane v veljavi do 1. decembra 1934. V legislaturi države Washington se predlaga delen 30 ur dela na vse delavce razum poljedelskih in hišnih. V legislaturi države Massachusetts je bila uvedena resolucija, s katero naj se zaprosi kongres, naj sprejme zakon, ki bi prepovedal meddržavno trgovino z blagom, produciranim v tovarnah, kjer delavci delajo več kot 5 dni na teden ali 6 ur na dan, in da ga garantira, da se v teh industriah plačuje minimalna mezda, ki naj bo primerna ameriškemu življenskemu standardu.

DAN ZDRAVJA OTROK

"Nova Doba"

GLASILLO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlana \$1.50; za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. IX.

83

NO. 17

Doba hitrih izprememb

Razmere se v današnjih časih tako hitro izpreminjajo, da jim le s težavo sledimo in se jim še težje prilagodimo. Koliko se je izpremenilo v zadnjih par desetletjih na poljih industrije, tehnike, prometa in splošnega ekonomskega in družabnega življenja! Novi stroji, čudovito izpolnjena prometna in komunikacijska sredstva, nove iznajdbe in novi nazori, vse je takoreko deževalo na nas, in to s tako hitrostjo, da se splošni gospodarski sistem ni mogel sproti prilagoditi izpremenjenim razmeram. Za nameček je prišla še svetovna vojna, bedasta prohibicija, blazna denarna špekulacija, kupičenje dolgov in končno gospodarski zastoj, ki po obsežnosti in trdovratnosti nima para v novejši zgodovini te dežele.

Presenečeni smo zrili na te pojave in ugibali, kaj nam prinesejo. Stroji so milijonom pridnih delavcev vzeli delo, vojna nam je navalila na rame težke dolbove, prohibicija je zastrupila zdravje in moralno prebivalstva, rodila brezprimerno korupcijo in ovirala koristno delo postavodajnih zbornic, denarna špekulacija visokih finančnikov pa je požrla življenske prihranke stotisočerim družinam. Narod je nekaj časa to molče prenašal, pologama je začel mrmati, ob prilikah volitev pa je glasno izpregovoril, da hoče izpremembo. Da-l si je izbral pravo pot izpremembe k boljšim razmeram, ima vsak pravico soditi po svoje, toda pokazal je nad vsak dvom, da hoče radikalno izpremembo, in to že nekaj steje.

Predstavniki naroda na odgovornih mestih so izprevideli, da se morajo lotiti resnih operacij, četudi bo bolo nekatere njihove ljubljence. Ljudstvu, ki je izgubilo težke milijarde v finančnih polomih, je treba rešiti, kar se rešiti da, in mu zopet vrniti zaupanje v denarne zavode. V koliko so dosedanji tozadnevi ukrepi praktični in koliko nezadostni, je za enkrat še težko reči. Skoro gotovo pa je, da bodo v bodoče vsi denarni zavodi vsaj delno pod vladno kontrolo in da v bodoče ne bo moglo več priti do take finančne anarhije, kakršno smo ravnokar preziveli. Žrtve so bile velike, toda za bodočnost ne bodo brez koristi.

Prohibicija je omiljena in bo v doglednem času najbrž sploh odpravljena. Ta izprememba bo narodu v gospodarskem oziru toliko koristna, da se bo dobik v obliki davkov stekal v zvezno, državne in mestne blagajne, mesto, da bi sel v žep butlegarjev, raketirjev in koruptnih uradnikov. Poleg tega bo izprememba odpravila mnogo grde špionaze, podkupovanja in šikaniranja in bo ljudstvu vrnila dober kos osebnih svobodščin. Prohibicija je rodila zastrupljanje in pijačevanje, omiljenje in morebitna odprava iste pa zna dovesti do prave zmernosti, katero želijo vsi pametni ljudje.

Velika brezposelnost, ki tako krvavo tepe delovno ljudstvo, je zahtevala in še zahteva silne žrtve, toda imela bo vsaj eno dobro posledico: delovni čas bo radikalno skrajšan. Skrajšanje delovnega časa so napredni delavski voditelji že davno zahtevali, toda 30-urnega tedenskega delavnika bi v takozvanih normalnih časih morda še v petdesetih letih ne dosegli. Priti je morala na pomoč velika brezposelnost. Vprič modernih strojev je mogoče brezposelne delavce zaposlit le, če se znatno skrajša delavnik. To je končno uvidel tudi zvezni kongres in v senatni zbornici je bil že sprejet zakon za 30-urno tedensko delo. Kdo bi bil pred par leti ali celo pred enim letom pričakoval kaj takega!

Iz Washingtona je došla tudi vest, da je predsednik apeliral na legislature posameznih držav, naj s postavami določijo minimalno plačo. Delavec mora imeti primerno plačo in s tem krepko nakupovalno moč, da more kupovati izdelke industrije in pridelke farm. Le na ta način si bo moglo opomoči narodno gospodarstvo. Primerne življenske plače za delavce pa se morajo zavarovati s postavami, ker brezposelni delavec sam je brez moči napram izkorisčevalcem, ki pozna slovo že. To za enkrat še ni doseglo, in izvršeno, vsaj v večini držav ne, toda značilno je, da je prišel tak poziv z najvišjega mesta v deželi.

Vse to in še mnogo drugega dokazuje, da se v gospodarskem in družabnem sistemu dežele vrše velike in hitre izpremembe in da so med njimi tudi take, ki bodo trajne vrednosti za delavce in za narod sploh. Nekatere teh izpremembe se morda v praktičnem življenu dežele ne bodo izkazale za praktične in primerne in jih bo treba pozneje praviti in izboljšati. Vsekakor pa ni umestno, da jih obsojamo predno imajo priliko pokazati svoje dobre v slabe strani. Vse modrosti nihče ne poseduje in vseh ljudi še nihče ni mogel zadovoljiti. Saj še v malih društvenih raznih ukrepih ne zadovoljijo vseh članov.

Težko je v današnjih časih življenje, toda na gotov način je vrlo zanimivo. Tisočere izpremembe se vrše dan za danem pred našimi očmi in glede mnogih lahko upravičeno upamo, da nam v doglednem času prinesejo lepše in boljše.

čase. Kar bo prestalo to resno krizo brez hudih ran, bo imelo najlepše pogoje za zdravo in krepko življenje v bližnji bodočnosti.

Naša J. S. K. Jednota se je dosedaj dobro držala in če ji vsi člani ostanemo lojalni, bo izšla iz viharja depresije bolj krepka in čvrsta kot je bila kdaj prej. Vztrajali smo pri njej toliko časa, ostanimo ji zvesti še to kratko dobo, saj lepa bodočnost je že na vidiku.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA

KDO JE KRIV?

Odkar je bilo priobčeno sedemmesecno finančno poročilo in stanje JSKJ z dnem 31. decembra 1932, me je več članov vprašalo za podrobnejša pojasnila glede izgube na American State Bank & Trust Co. v Pittsburghu. V poročilu sem namreč navedel, da bo eventualna izguba znašala najmanj 5,000 dolarjev, a danes želim to izjaviti v amendirati v povem, da bo končna izguba znašala najmanj OSEM TISOČ DOLARJEV. Da ne bo treba vsakemu članu posebej odgovarjati, naj v navedeni stvari velja sledeče pojedino:

V American State Bank & Trust Co. smo imeli naloženih 10,000 dolarjev na obresti. Ob času, ko je bila vloga narejena, nam je navedena banka predložila predpisano poročilo in to poročilo je bilo zatem vsako leto obnovljeno. Za poročilo smo imeli dve polici, vsaka v vsoti 5,000 dolarjev. Ena polica je potekla dne 15. maja 1931 in druga dne 15. avgusta 1931.

Se pred polletno sejo glavnega odbora meseca julija 1931 je navedena banka sporočila glavnemu uradu, da ne more več dati poročila. To je bilo sporočeno odbornikom pri polletni seji meseca julija 1931 in takrat je bila ena polica za 5,000 dolarjev že potekla. To se pravi, da ob času, ko se je vrnila navedena polletna seja, je bilo pri navedeni banki že 5,000 dolarjev NEZAVAROVANIH.

Glavnemu odboru se je pri navedeni polletni seji sporočilo, da je Pennsylvania Bank & Trust Co. v Pittsburghu pripravljena prevzeti vlogo pod istimi pogoji in da nam obenem izroči predpisano poročilo v vsoti 10,000 dolarjev. Soglasno s to ponudbo je glavni odbor sklenil, da se ima gornja vloga v znesku deset tisoč dolarjev prenesti iz American State Bank & Trust Co. Menda zato ne, ker je brat Perdan član federacije, skozinsko dober in zvest tovarniš in v vsakem oziru, in dobrega tovarniša je treba vedno protrezirati.

O tej stvari bi bil poročal že na zadnji konvenciji, toda ko sem videl, kako je odbor za prošnje in pritožbe Perdana opral radi razširjenja članstva, in ker so mi nekateri člani konvencije očitali, da sem sovražnik Perdana, sem rajši molčal. Čudno se mi pa vseeno vidi, da me do sedaj še nijeden član članske federacije (tudi brat Kapelj ne) ni interpoliral glede te stvari. Tako globoko posegoval v jednotne probleme, v poročila glavnih odbornikov, posebno glavnega tajnika, in v razne izdatke, toda do danes se nihče ni mogel toliko ojunati, da bi se drznil vprašati od kod, čemu in zakaj tako velika izguba pri American State Bank & Trust Co. Menda zato ne, ker je brat Perdan član federacije, skozinsko dober in zvest tovarniš in v vsakem oziru, in dobrega tovarniša je treba vedno protrezirati.

Naj se omenim, da ob času, ko je American State Bank & Trust Co. propadila, NISEM bil jaz član glavnega odbora, da bo pa članstvo vedelo, da sem se tudi kot navaden član zanimal za jednotino premoženje, naj velja sledeča zgodbica: Ko je Bank of Pittsburgh, N. A., propadla, sem takoj zaupal bratu Balkovcu, tedanjemu v sedanjem glavnemu nadzorniku naše Jednote, da bodo njej sledile še druge banke. O American State Bank & Trust Co. sem že prej znaš, da je začela na pečine, in ko mi je brat Balkovc povedal, da imamo tam že vedno 10,000 dolarjev brez poročila, sem mu nujno svetoval, da se denar takoj dvigne. To je bilo na pondeljek, banka je zaprla pa v petek. Brat Balkovc je na moje preročilo takoj brzojavil na Ely, da se naj vloga nemudoma dvigne, toda ker mora pri nas vsak ček potovati do Poncija do Pilata je bilo že prepozno, kajti naček je dospel v Pittsburgh še v soboto, ko je bila banka že zaprla. Torej tukaj je dokaz, če bi bil naček glavnih blagajnik pooblaščen v takih slučajih, če sam podpisoval, bi bil on lahko gornjo vsto rešil, in to po moji previdnosti. Takih zgodbic bi lahko povedal še več, da bi članstvo znalo, da ni bil Perdan tisti, ki je bil na vidiku in na straži, ampak Zbašnik.

Brat Perdan, ki se je tako zanimal za poročilo glavnega tajnika in ki se kaj rad pobaha, kako strog in natančen je bil in je še vedno pri izvrševanju njegovih uradniških dolžnosti, je torej dopustil, da je bil naček sam podpisoval, bi bil on lahko gornjo vsto rešil, in to po moji previdnosti. Takih zgodbic bi lahko povedal še več, da bi članstvo znalo, da ni bil Perdan tisti, ki je bil na vidiku in na straži, ampak Zbašnik.

Kaj bi bili člani rekli meni, ako bi bil tako povrazen pri Elyski banki, na kateri smo imeli

Zbašnik je bil tisti, ki se je boril na 12. konvenciji v Lorainu za lastno jednotino glasilo, Zbašnik je kumoval atletičnu oddelku, iz katerega smo do sedaj že porabili kakih šest do sedem tisoč dolarjev v podporo brezposelnim članom, in Zbašnik ni prihajal nikdar brez kakih novih idej na odborove seje. Klub temu pa, da je Zbašnik vedno deloval za korist JSKJ, in da do danes ne more nihče trditi ali dokazati, da je Zbašnik zakril najmanj prestopek pri Jednoti, se ohijsa federacija kaj rada zaletava v njega, da bi pa pred svojim pragom nekoliko očistili, jim pa še na um ne pride. Pa brez zame. Prihodnjic kaj ve.

Z bratskim pozdravom,
Anton Zbašnik,
glavni tajnik.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

Neki evropski znanstvenik trdi, da imajo Američani mentalitet oslemtnega dečka. Ce je to res, tedaj imajo Evropeji mentalitet štiriletih pamžev, ki si kažejo jezike preko meje in ograj, katere so zgrajene iz pušč in bajonetov.

Pomladna idila bi brez dežja ne bila to, kar je. Zato po navadi dež vsako pomlad dobro obrodi; posebno v aprilu. Jaz nisem navdušen za vodo v nikakki drugi obliki samo pomladnemu dežu sem prijatelj. Njegov daljni sorodnik, jesenski dež je mrzel in ugrizljiv in curi izpod neba v dolgočasnih kurikih, kot iz razdrapnega čebra. Vse druge vesel in živahen je pomladni dežek. Po cestah in strehah peketa kot razposajena plesalka, ljubko te pošegeče po obrazu in se zmuzne za vrat, pri izvajajoči prikrojenih ženskih oblikah pa bogekam. Pomije po cestah vso zaostalo zimsko neznago in podjetno brizga izpod koles avtomobilov, kar je jako prijazno opazovati, če nisi preblizu.

Kadar pada božanski pomladni dežek, ni prahu, ne vročine, niti muh, brenčevje in komarjev. Od dežja razmoceni prah se sicer prime čevljev in nogave, kar pa je vsekakor bolje, kot da bi šel v nos. Tako imajo več dela čistilci čevljev in perice, kar pomaga k večji snagi in večji cirkulaciji dežja.

Pomehuženi ljudje na vzhodu in srednjem zapadu se branijo dež z dežniki in kišobranji; ti naj bi si vzel za vzgled prebivalce zapada, ki se za par tisoč galon pomladnega dežja niti ne zmenijo. Ali pa naj bi pogledali robina, ki v pomladnem dežu najbolj razposajeno prepeva, sedec neženirano na brstecem drevesu — brez not in marele.

Pomladni dež privabi iz rjavе rušev zeleno travo, pestre cvetlice in tolste gliste za robine; iz popaja dreves in grmovja prtičara svileni listje in duhteče cvetje; preko vseh raznih sedmerobavočno mavrico, da se rosno cvetje črešenj, breskev, hrušek, jabolki in magnolij zasmije, kot bi se smejalo milijon lepih otrok skozi solze sreče.

V pomladnem dežu tudi sijajno uspeva pomladni nahod, iz posledic katerega se razvete nos v prelest piruh ali žarnodreč potonko — kar brez 3.2-procentnega piva.

Naj živi veseli, gorki, žametno mehki pomladni dež in vsi, katere moči — kol'kor kapljic, tol'ko let!

A.J.T.

ZA KRAJSI DELAVNIK

(Nadaljevanje iz 1. strani)

Nekateri sicer dvomijo, da li ima kongres po ustavi pravico regulirati ure dela celo kar se tiče izdelovanja blaga za meddržavno trgovino. Zato se govorovi o amendmentu k ustavi, ki naj bi podelil kongresu pravico regulirati produkcijo in trženje blaga in določati minimalne mesečne in maksimalne ure dela, ako gre za narodno potrebo.—FLIS.

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

Ely, Minnesota

GLAVNI ODBOR

a) Izvrševalni odbrek:

Predsednik: PAUL BARTEL, 339 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill. Prvi podpredsednik: MATT ANZELC, Box 12, Aurora, Minn. Drugi podpredsednik: LOUIS M. KOLAR, 6011 Bonita Ave., Cleveland, O. Tajnik: ANTON ZBAŠNIK, Ely, Minn. Pomočni tajnik: LOUIS J. KOMPARE, Ely, Minn. Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn. Vrhovni zdravnik: DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa. Urednik-upravnik glasila: ANTON J. TERBOVEC, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

b) Nadzorni odbrek:

Predsednik: JOHN KUMSE, 1735 E. 33rd St., Lorain, O. 1. nadzornik: JANKO N. ROGELJ, 6207 Schade Ave., Cleveland, O. 2. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa. 3. nadzornik: FRANK E. VRANICHAR, 1812 N. Center St., Joliet, Ill. 4. nadzornik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberville, O. 1. porotnik: JOHN SCHUTTE, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo. 2. porotnik: VALENTIN OREHEK, 70 Union Ave., Brooklyn, N. Y. 3. porotnica: ROSE SVETICH, Ely, Minn. 4. porotnik: JOHN ZIGMAN, Box 22

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

CURRENT THOUGHT

Summer Activities

Soon our lodges will embark on a program of outdoor activities. A hike into the country, a picnic on some farm, swimming parties, outings and other functions of a social character will predominate in the lodge picture.

Baseball will prevail among sports indulged in by lodges. In certain sections of the country, the state of Pennsylvania for instance, we find hardball teams organized, while softball or playground teams are more numerous in states like Ohio. The determining factor in choosing either hardball or softball teams is the expense necessary for the purchase of uniforms, baseballs, bats and other equipment to outfit a team.

In large cities, like Cleveland, we find many playground teams instituted not only by SSCU lodge teams, but by other lodges belonging to various denominations as well. A hardball team is very seldom to be seen in large cities, although in smaller cities like Lorain, O.; Export, Pa.; Ely, Minn., hardball teams predominate.

In large cities sandlot baseball, which is composed of amateur teams backed by merchants and the like, usually are given preference in the choice of playing fields. On Saturdays and Sundays such baseball diamonds are already at the disposal of sandlot teams, and no permits can be obtained for lodge hardball teams because all available diamonds have been taken. And on weekdays there is not sufficient time to play a hardball game because by the time members come home from work, eat supper, it is 6 o'clock in the evening, and a game cannot be started conveniently before 6:30 p.m. and finished before it gets too dark.

Tennis is an ideal sport for lodge members. The outlay of money necessary to furnish a team completely is very small. The biggest expense is the purchase of a tennis racquet, but it is understood that this equipment be furnished by the players themselves. And again another stumbling block presents itself—the tennis courts. The most eligible time to play a tennis game is over the week-end, that is for members who work during the week. But did you ever try to get on a tennis court on Saturday or Sunday? In Cleveland, for example, you will find four and sixth "winners" waiting for their turn to play on each court on Saturday and Sunday afternoons. More people participate in the game of tennis every year, yet very few additional tennis courts have been provided for in the past ten years. Hence we find very few lodge tennis teams. It is most unfortunate that municipal governments of larger cities do not provide for the building of more tennis courts each year.

We can see then that, although the summer months have much to offer by way of diversification in sports, it is difficult for lodges to take advantage of all outdoor activities. By deduction, the good old outing in the country is the cheapest and easiest form of summer entertainment for lodge members to participate in. And this form of outdoor social function is a source of much pleasure and satisfaction. The usual procedure for a lodge is to hire a truck to transport the members to some nearby lake, or the good old swimming hole.

Fraternal Opportunity

vital to human happiness.

Opportunities are open to every child now which 20 years ago were considered a scarcity. Many of us never had the opportunity when children to become members of our South Slavonic Catholic Union, and so we were obliged to learn the lessons taught by our fraternal contacts later in life. It should be impressed upon our children that they are enjoying a rare privilege in being members of our Union. This along with many others is an advantage that present-day youth has.

The South Slavonic Catholic Union is a fraternal benefit organization engaged in a service which makes for the betterment of human kind. In an effort to provide such service, children have become an important part of our Union's plan.

Do something for the youth of your lodge. Teach the juvenile youth the true meaning of fraternalism. Urge a drive for new juvenile members as well as for adult membership. This is a fraternal opportunity. Take advantage of it. You have nothing to lose, but plenty to gain. Increase your juvenile membership. Bear in mind that in our juveniles, our SSCU finds a new strength, a strength unequalled.

Frank "Lefty" Jaklich,
No. 180, SSCU.

Betsy Ross Invites You to Its Dance

Cleveland, O.—Spring is here, and at last some of our Betsy Ross members have awakened from an all winter rest. Now, to start the vehicle, we wish to announce the greatest event of the year.

On Friday evening, April 28, the Betsy Ross Lodge will celebrate its first dance of the year at the Slovene Workingmen's Home on Waterloo Rd. This dance will be the first of the season for the Betsy Ross.

We feel sure that it will be a success, as we have made an enviable record in social activities in the past seasons. A good time is in store for all those that will attend our dance, for the committee in charge is working hard in preparation of this affair. So take heed, joy-seekers of Cleveland and vicinity, and be sure to come to our dance.

Music will be furnished by the well-known Bobby Geltman and his Radio Orchestra. I don't believe I have to tell anyone about this orchestra. And the price?

Believe it or not, it is only 35 cents, with checking of wraps, hats, coats, etc., free.

Friends, lodges, brothers and sisters, lend us your ears for one more minute. After all this effort on the committee's part, why can't we set one night and 35 cents aside in order to attend this dance? Why not come and enjoy an evening of real entertainment?

Vic Jazbec,
Betsy Ross, No. 186, SSCU.

Bob Geltman to Play at Betsy Ross Dance

Cleveland, O.—Don't forget that Friday, April 28, is the date the Betsy Ross Lodge, No. 186, SSCU, is sponsoring its first annual dance of the year. The dance will be held at the Slovene Workingmen's Home on Waterloo Rd.

If you are looking toward having some real dancing entertainment, you will get it by attending our dance that evening. Bob Geltman and his radio orchestra will keep you all lively with their peppy and melodious music.

Admission to the dance is only 35 cents, with checking free of charge. There will be plenty refreshments served.

The Betsy Ross Lodge is again looking forward to the co-operation from all sister lodges in the vicinity, as well as all other friends, to attend our first annual dance of the year. The Betsy Ross Lodge surely will repay your hospitality by attending your affairs in the future. So don't forget to attend, as a very good time is assured to all. Here's hoping that we will see you all attend.

John P. Lunka, Sec'y,
No. 186, SSCU.

Correction

In last week's issue appeared an article headed "Center Ramblers," which was submitted by Ann Erzen of Center Ramblers Lodge, No. 221, SSCU.

Due to a typographical error, Lodge No. 218, SSCU, appeared after Ann Erzen's name instead of Lodge No. 221, SSCU. The original contribution, consisting of two sheets of official stationery paper, were clearly marked "From Center Ramblers, No. 221," but due to the

error already mentioned, No. 218 appeared in print.

BRIEFS

SS. Peter and Paul No. 66 Bowling Results

Joliet, Ill.—Our JSKJ bowling team is going as strong as ever. With Brothers Joseph "Baldy" McBride and John "Doug" Horwath both shooting over the 600 mark and close to the 700 mark, the Slovene pin champs toppled the strong Hub Recreation team for three games on April 11, in one of the weekly sessions of the Joliet City League.

TEZAK JSKJ FLORALS

Papesh	188	156	202
Rammutta	180	160	165
McBride	236	234	220
Kubinski	177	214	190
Horwath	211	212	187

Totals 992 976 964

HUB RECREATIONS

Fisher	177	157	181
Stengle	167	182	200
Metta	160	164	171
Imfelot	185	148	211
Carlson	193	180	166

Totals 882 831 929

After our trip to the big city Easter Sunday, the team gathered 2977 pins, losing only one game by mere 14 pins. But what of it? We have a fine team.

TEZAK JSKJ FLORALS

Papesh	219	191	184
Rammutta	193	203	208
McBride	202	234	212
Kubinski	201	199	172
Horwath	158	182	221

Totals 973 1007 997

JOLIET OIL CO.

Marion	173	183	244
H. Fay	169	247	210
Hamilton	192	177	180
F. Fay	173	203	187
Murphy	201	157	190

Totals 908 967 1011

On Easter Sunday, April 16, our JSKJ bowlers rolled in St. Mary's unit, participating in the Fourth annual Holy Name tournament held at C. Y. O. Center in Chicago. Results of the bowling of our brothers were not up to the usual standard, as all they collected was 2770 pins to take second place. The tourney will end April 30.

ST. MARY'S (Joliet)

Papesh	169	181	215
Rammutta	174	177	182
McBride	178	215	199
Kubinski	221	177	193
Horwath	150	171	168

Totals 892 921 957

A fine delegation of St. Mary's and JSKJ followers and boosters accompanied the team. JSKJ bowlers wish to thank the St. Mary's Holy Name Society.

John L. Jeivtz,

No. 66, SSCU.

PRESENT TWO PLAYS

Center, Pa.—On Saturday, April 29, the Dramatic Club of Export, Pa., is going to stage two plays at the Slovene Hall in Center, Pa. This is the first event of its kind ever held in Center. One play will be given in English language, the name of it is "Kissing the Wrong Girl"; the name sounds good, does it not? The other play will be in the Slovene language, entitled "The Dumb Musician." The play is to commence at 8 p.m. and the admission is only 25 cents. Just think, you get to see two plays and then dance the rest of the evening for only a quarter. Here's hoping to see you on April 29 at the Slovene Hall in Center, Pa.

Editor.

Ann Erzen.

May 6 Is Interlodge Day

Cleveland English-Conducted Lodges to Hold Dance and Banquet; Moving Pictures of Interlodge Field Day to Be Shown

Cleveland English-conducted lodges of various denominations will again join hands on May 6, 1933, to stage the outstanding event of the year—the Interlodge Day.

Both halls of the largest Slovene National Home in United States, namely, the Slovene National Home, 6411 St. Clair Ave., have been secured for this momentous occasion. Huge preparations, under way for many months, will have culminated Saturday, May 6, in the presentation of dance of dances in the upper hall, a banquet in the lower hall, and moving pictures of ball players, lodge members and the parade of the Interlodge Field Day. Movies will be shown during the dance intermission.

The general public is invited to attend the Interlodge Day.

Courtesy tickets admitting one to the dance at half price have been issued by the Interlodge officials, and may be obtained at Mrs. Kushlan's and Blatnik's confectionery stores; St. Clair Bathhouse; Enakopravost, Journal and Observer offices, and from managers and players of the league. Anyone can secure these courtesy tickets.

Dance commences at 8:30 p.m. and will continue through to 1 a.m. Jack Nagel's 12-piece Crusader Orchestra will furnish the music. Amplifiers will be used to broadcast music all over the hall.

Each courtesy ticket has a stub attached upon which the guests may write their name, address and the name of the lodge or club of which one is a member; if a guest does not belong to any lodge, he or she is requested to write "non-member" in the space allotted.

The banquet will start promptly at 6:30 p.m. Reservations for the banquet must be made through managers and players only. The cost per plate for basketball players will be 40 cents; for other guests the cost per plate will be 75 cents, which also includes admission to the dance. All reservations should be made at once, for the list of names of players and friends to attend the banquet must be submitted to Interlodge officials Monday, May 1, at a special meeting to be held in the St. Clair Bathhouse.

Trophies will be awarded at the banquet. Each player and manager will receive a carnation.

The three SSCU English-conducted lodges of Cleveland are members of the league. They are: George Washington, No. 180; Betsy Ross, No. 186, and Collinwood Boosters, No. 188. As in the past, the SSCU English-speaking members of Cleveland are going to have a strong representation at the Interlodge Day.

The Slovene-speaking members of Cleveland lodges belonging to various denominations have local organizations whose purpose is to work for mutual benefit.

The English-speaking members of Cleveland lodges subordinate to the many national organizations have for their central spot of local activity the Interlodge, under the capable leadership of its president, Heinie Martin Antoncic.

Lorain, O.—Here is something all of you have been waiting to hear. The Singing Club Our Home, under the direction of Mr. L. Seme, is having another concert on Sunday, May 7, at 7:30, in the Slovene National Home. After the concert, which will not be too long, there will be a "prosta zavala" and dance. Everyone is invited for another good time.

We shall especially expect to see those from Cleveland and Collinwood who are always writing and asking for information about our next concert.

I have been reading the articles by Lil and Stan, Ham and Eggs, Anna Jaklich, Ernie Palicic, and others, and the good times they have been having. I wish to congratulate them for making the Nova Doba an interesting paper.

SLOVENE PERIODICALS

We have been wondering if the readers and students of Slovene language know fully the resources of the Slovene collection at St. Clair Branch Library of Cleveland, O. One important feature is the periodical division which offers newspapers and leading magazines, published in Ljubljana, the cultural center of Slovenia.

The following is a list of newspapers received:

Amerikanski Slovenec

Ameriška Domovina, English section every Thursday.

Enakopravnost, English section every Thursday.

Glas Naroda.

Glasilo KSKJ, English section every Tuesday.

Nova Doba, English section every Wednesday.

Prosveta, English section every Wednesday.

The Journal and Observer, English paper for American Jugoslavs.

The magazines:

"Ljubljanski Zvon," a monthly, published in Ljubljana and edited by Fran Albrecht, is devoted to literature, education and culture.

"Dom in Svet," also published in Ljubljana and issued monthly is a review of literature, art and music.

Both of the above contain writings of present day Slovene authors—men who are making Slovene literature. One also finds criticisms and commentaries on art, music and literature, which are written by men who are critics and considered authorities in their respective fields.

"Life and Works of Jugoslavs in the United States"

The Special Educational Committee of the Jugoslav Sokol of St. Louis, Mo., will publish a book, "Life and Works of Jugoslavs in the United States." This is the first attempt to portray the life of the Southern Slavs in the United States. In this significant portrayal the efforts will be made to include as many individuals, organizations and public institutions as circumstances will permit. Impartially and without prejudice will be shown the arrival of our pioneers, their struggles in the strange land and their contributions to the American civilization. The true picture of the political, economic, and social development of the succeeding immigrants in various colonies will be outlined progressively, to show how Jugoslavs built up their organizations and achieved, comparatively, more than any other nationality.

The purpose and object of this historical document are purely educational. The committee has no connections with any group, individual or governmental agency. It has a free hand to work and to publish the book. The net proceeds will go to the funds of the Sokol of St. Louis, an institution of 25 years' standing and of unequalled reputation. It is a sincere desire of this organization to bring together all elements and types of individuals and organizations having connections with Jugoslav originality and idealism. However, we will not exclude any individual or organization of international character as long as that organization is composed of Jugoslav immigrants or their descendants.

The individuals and organizations, irrespective of their nature, will be welcomed as long as they are the products of Jugoslav immigrants. This political view and that social caste, or this religious belief and that patriotic tendency will have no meaning to us. We are

A notable feature is the book review section which is indispensable to one who wishes to keep abreast with the world's literature not alone Slovene.

Then there is "Mladika," also an old country publication, and one which is of general interest to the intellectual as well as to the home body.

To supplement these we receive the "Slavonic Review," a survey of the peoples of Eastern Europe, their history, economics, philology and literature. It is a quarterly and published in London, England.

The "South Slav Herald" is the only Jugoslav newspaper in the English language, published fortnightly in Zagreb. It has been bringing many articles of particular interest to those of Jugoslav parentage and to those who are doing research work on Jugoslavia and her people.

Subjects referred to are Slovene courtship and marriage customs, history, art, commerce, industry and literature. The clippings are being added to our already extensive Jugoslav clipping files.

Harper's monthly has published a series of articles by our American-Slovene writer Louis Adamic, and they too have been added to our Slovene bibliography which is gradually being compiled and enlarged.

The St. Clair Library staff hopes that all who are interested and in need of information will please remember that it is available at the St. Clair Library where the Slovene books are centered.

not compiling the historical data under the influence of bourgeois literary ethics where the victor is the factor in making history. To us the vanquished is just as essential as the victor, and the successful just as essential as the unsuccessful. Therefore, every Jugoslav man and woman and every boy and girl can register and have his or her name inserted in "Life and Works of Jugoslavs in the United States." Any Jugoslav organization or public institution can write its history and it will be included in the book. Our decisive line of defense is purely "Jugoslav," and we will have nothing to do with any particular group, or sect of Jugoslavs as a particular group, of special importance, of greater value, than the other group, whether this group is patriotic, socialistic or religious. Furthermore, the genius, the professor, the businessman, the mechanic and the common laborer are placed on an equal basis as far as their human rights are concerned. The difference of occupation does not influence us. The "forgotten man" for the first time will be given an opportunity to register with others and to write his individual history for posterity.

In order to accomplish our purpose we invited the best brains and brows of all Jugoslavs in the United States. We are proud to announce that the men of high repute and qualifications enthusiastically accepted our invitations and are ready to co-operate in our delicate tasks. The editorial staff is composed of sociologists, doctors of philosophy, historians and other qualified men. The contributors and associates are men of the world fame. We invited such men as Nikola Tesla, Dr. Suzzalo, Prof. Pupin, Prof. Radosavljević, Prof. Preveden, Ivan Mestrovich and many others. The highest authority on certain subjects will be included in our list.

This significant historical document will be written in Croatian, Serbian and Slovene language dialects. Later on it

Delving Into a Diary

Ely, Minn.—He-De-Hi! Everybody! Lil and Stan are with you again; this time we will let you in on a most amazing disclosure, in fact so amazing that Walter Winchell dared not print it.

It all began like this. A boy (wouldn't you like to know who it is?) was rumaging around a beautiful little trunk. A nice, small book with a nice, small lock, caught and held his attention. He picked it up and cautiously tried to open it—but it was locked. He kept on looking at it until curiosity got the better of him, and with a desperate jerk, opened the nice little book. This is what that new hound found out:

This diary belonged to a little girl who mas as a member of the Gophers. This is what she wrote:

April 7.—1 p. m. Gee! I can hardly wait until that clock turns to 7:30 p. m. I wonder if he will be there! Gee! He certainly is a grand guy!

At 7:30 p. m. Time to go to the meeting—but wait, my little diary, wait until I return.

At 1 a. m. Well, diary, here I am back home, and did I have a swell time? Yes, he was there, and every time he came near me, my heart went pit-a-pat, and when he came real close, it went Oglu! Oglu! Diary, do you think that I've fallen? (If that diary could only speak!) But he wasn't the only one there, no. Ah—all the girls crowded around him, and I just felt like burning up. But time is so short! It was 12 a. m.—Midnite before I knew.

And do you know, that when we played "Spin the bottle," He kissed me!—Coming back to ourselves—we can only think—"And so far, far into the night."

At any rate, this girl, who ever she is, must have had a good time, and that just about proves it that everyone had a good time—and do you know that at our next meeting nobody will have to bring dimes and we'll dance, and who knows, maybe we'll have beer! And we promise not to make any disclosures, however startling they may be!

And now we'll say Hello to Ernie Palic and Ann Jaklich, who are always "chewing the rag" about something or other, especially about things to eat. You know, Ernie and Ann, you talk about visiting your glue towns and what not. You should be in Ely now—sun shining, snow gone, and all these beautiful lakes in the Arrowhead country breaking up. That's where you should come and you would have something else to eat besides klobase and what have you. And you don't need any money either; that is, not much. You can practically live on fish and swimming. Doesn't that sound nice to you?

About that office building. All the Gophers are of the opinion that it be built where it was designated by the member representatives at the last convention—and we hope they stick to what the convention rules.

Well! It looks like Lil and Stan had better say So Long!—and we'll all leave you with a Hi-de-hi! and a Ho-de-ho! (with apologies to Cab Calloway). So long!

Lillian Chelesnik, Stanley Pechaver, "Lil and Stan," No. 2, SSCU.

will be translated into English. Every man and woman and every organization can write in any dialect desired.

In the near future we will send our representatives and field directors throughout the country and they will organize groups and individuals for effective work in colonies. We

What the Mailman Brought in by Mistake

AN INVITATION

Cleveland, O.—To Mike "Bugs" Krall of Betsy Ross Lodge:

Mike, for some reason or other, I can't seem to keep you out of my mind. Every time I see an article by Ham and Eggs, I think of you. You're not fading out, are you? Come on, Mike, get back into the picture! You've got more spirit than that. Mikey, come back to life and snap out of your present trance.

Mike, just picture yourself with a big schooner of beer, and as you look at this foaming schooner you lick your lips and before you down its contents say to yourself:

"Oh, would kind fate the giftie give,

To see myself as others see me. But while I drain this foaming beaker,

Upon myself, I'd be no perker. For to look at me with another's eye,

I'd have to be some other guy. And I'd rather be myself so boot'ful

While I put away this brimming smootful."

Say, Mike, those days will soon be back again, and when they do return, we'll all be in a new world again. Even Bro.

Louis M. Kolar will be tempted to join in with us. Here's something I heard about two months ago.

Charley had been doing such a flourishing business in the Fly Trap that he found it necessary to add another waitress to his staff, a pretty little lassie from Saranac Rd. This, of course, increased his business still more, for the fellows gathered to welcome the little beauty in their midst and to watch her as she tripped blithely up and down behind the counter. What more need be said of the in aadequate and out-of-date method of getting local revenue. Legislation enacted years ago cannot be expected to fit the needs of all time, hence this tax system must be revised to meet the present-day needs. The property tax must be reduced, but other means of reimbursing the shortage in revenue must be brought about simultaneously. Educating the youth is the one answer to better government and we cannot afford to take a step backward by curtailing any educational appropriation. The schools must go on; but how? The solution to this riddle lies in the hands of the state. They have it without a question of doubt, but public opinion must be strong enough to extract it.

Little Johnny cried out loud, "Ham and eggs straight up." Johnny kept eyeing the waitress until he saw in the mirror a policeman at his side. Turning to him, little Johnny shouted: "Officer, from tailor's bills, doctor's pills,

Sudden chills, and other ills, Deliver me.

From want of gold, wives that scold,

Maidens old, and widows bold—

Deliver me.

From seedy coats, protested notes,

Illegal votes, and sinking boats—

Deliver me.

From shapely girls, with waving curls,

And teeth like pearls—

Well, never mind."

Mike, if you see anything funny about this, I hope that through the medium of the New Era you come back to life for your lodge and our SSCU.

Frank (Lefty) Jaklich,
No. 180, SSCU.

State Tax Reforms

Springdale, Pa.—Since every state has its own taxing system and its respective evils to correct, it would be inconceivable to attempt to diagnose and make reforms applicable to all; obviously the injustices expounded here are relative to those the average tax payer of this state (Pennsylvania) is enduring. Indirectly, however, they may be construed as resulting from the same causes in all states, that is, taxes collected are shared according to political advantages.

Mike, for some reason or other, I can't seem to keep you out of my mind. Every time I see an article by Ham and Eggs, I think of you. You're not fading out, are you? Come on, Mike, get back into the picture! You've got more spirit than that. Mikey, come back to life and snap out of your present trance.

Mike, just picture yourself with a big schooner of beer, and as you look at this foaming schooner you lick your lips and before you down its contents say to yourself:

"Oh, would kind fate the giftie give,

To see myself as others see me. But while I drain this foaming beaker,

Upon myself, I'd be no perker. For to look at me with another's eye,

I'd have to be some other guy. And I'd rather be myself so boot'ful

While I put away this brimming smootful."

Say, Mike, those days will soon be back again, and when they do return, we'll all be in a new world again. Even Bro.

Louis M. Kolar will be tempted to join in with us. Here's something I heard about two months ago.

Charley had been doing such a flourishing business in the Fly Trap that he found it necessary to add another waitress to his staff, a pretty little lassie from Saranac Rd. This, of course, increased his business still more, for the fellows gathered to welcome the little beauty in their midst and to watch her as she tripped blithely up and down behind the counter. What more need be said of the in aadequate and out-of-date method of getting local revenue. Legislation enacted years ago cannot be expected to fit the needs of all time, hence this tax system must be revised to meet the present-day needs. The property tax must be reduced, but other means of reimbursing the shortage in revenue must be brought about simultaneously. Educating the youth is the one answer to better government and we cannot afford to take a step backward by curtailing any educational appropriation. The schools must go on; but how? The solution to this riddle lies in the hands of the state. They have it without a question of doubt, but public opinion must be strong enough to extract it.

The many and varied forms of taxations flowing into the state treasury are separated into two distinct funds. The road fund, and the general fund. The road fund takes care of what the name implies, while the general fund pays all other state functions. In this latter fund, which is scattered in countless directions, we find the educational appropriations. Here it is rubbing elbows with other expense sheets and being wedged in tighter each year, while the road fund is entirely loose without obstructions. In other words, this great progressive state, the second richest of the 48, is itemizing the roads as superior in importance to its schools. How broadminded we are.

To lessen the load on the tax-payer we must have the school issue revised. The property tax system has proven itself as obsolete, hence the state must come to the rescue. The taxes collected will have to be shared accordingly from where they are collected. They must not be used as political footballs, but in the best interests of the various communities. The upkeep of the school system call for state aid and hereafter a state

for educational purposes, which surely is of greater importance than the highways, regardless of how some legislators will be little it. They would close the rural school house in preference of the roads, just for the sake of the political advantages obtained. The more state aid received the lesser will our local taxes on property be, and that is the only way out. The locals are being milked by the state taxing resources and in return receiving little or no returns; the taxes, if repetition is allowed, are used primarily for political advantages. Reforms are needed, but it will be solely up to us to get them. They will not be given otherwise.

To lessen the load on the tax-payer we must have the school issue revised. The property tax system has proven itself as obsolete, hence the state must come to the rescue. The taxes collected will have to be shared accordingly from where they are collected. They must not be used as political footballs, but in the best interests of the various communities. The upkeep of the school system call for state aid and hereafter a state

for educational purposes, which surely is of greater importance than the highways, regardless of how some legislators will be little it. They would close the rural school house in preference of the roads, just for the sake of the political advantages obtained. The more state aid received the lesser will our local taxes on property be, and that is the only way out. The locals are being milked by the state taxing resources and in return receiving little or no returns; the taxes, if repetition is allowed, are used primarily for political advantages. Reforms are needed, but it will be solely up to us to get them. They will not be given otherwise.

Frank J. Progar,
No. 203, SSCU.

"TENTH BROTHER"

By Josip Jurčić

Translated from the Slovene Text by Joseph E. Mihel

(Continuation)

"Was Krjavelj ever married?" asked Krivec.

"O, yes, yes, I was married!" replied Krjavelj. "Saint Kozmus gave her to me, God bless him. But All Saints took her away from me, my poor Urska, they took away, God forgive them this sin, because I shall never forgive them."

And Krjavelj twisted and distorted his face in a queer fashion, spread his wide mouth, squeezed his eyes and began to rub and wipe them with his fist, and then all of a sudden belched out a strange cry, so that some of the guests burst out laughing, and others began to sympathize with him.

"Do not cry, brother!" the Tenth Brother was trying to console him. "Your Urska was not worth a dish of sour milk, so why should you then bellow and shed tears after her?"

"You lie!" retorted Krjavelj angrily.

"You better tell us how you two became acquainted, and how long you two lived together," suggested Krivec.

"How could we get acquainted?" replied Krjavelj. "I said to her, 'You,' and she said to me, 'You,' and that was all there was to it. I was lying, by Bučar, behind the stove, sick with a bellyache."

"Why did you not cure it like you cured your goat?" asked the Tenth Brother.

"Because I never thought of that. The belly was giving me terrible pains, and then all of a sudden Bučar came in and told me that those Croatians, who were driving the hogs through the woods, would not move because one of their animals laid down in the grass."

"Died!"

"You lie! It was not dead, only it could not walk anymore. I remembered that I did not have anything to eat at home, so I forgot the pain in my belly and went out looking for the

DOPISI

Center, Pa.

Poslušajte: v Slovenskem Domu na Center, Pa., bo pa v soboto 29. aprila nekaj, kar še nikdar prej ni bilo. Prišli bodo igralci dramskega društva iz Exporta, Pa., ter bodo vprorili dve igri, eno v slovenskem jeziku, drugo v angleščini. Naslov prve je "Mutasti muzikant," druge pa "Kissing the wrong girl." Količor mi je znano, sta obe igri zelo zanimivi, zato upam, da ne bo nobenemu žal, ki pride na večer 29. aprila v Slovenski dom na Center, Pa. To se še ni vse. Po igrah bo prilika, da se nekoliko zasmucemo po zvokih izborne godbe iz Braddocka, Pa. Seveda, to bo vse "up stairs"; tisto, kar bo v spodnjih prostorih, bo pa v govorih oziroma mnogo večjega pomena. Kaj bo, ne smem zapisati, ker 18. amendment še ni popolnoma ovržen. — Pričetek pridritev bo ob osmi uri zvečer; vstopnina za osebo samo 25 centov. Na svidenje torej v soboto 29. aprila!

Anton Erzen.

Sheboygan, Wis.

Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 82 JSKJ, je na svoji redni seji soglasno sprejelo predlog, da se v celoti pridruži protestu drusťva Danica, št. 124 JSKJ, ki je bil priobčen v Novi Dobi z dne 22. marca t. l. Naše mnenje je, da bo bolj v korist jednoti, če bo članstvo vedno nastanko v vsem poslovanju glavnega urada.

Mihail Ortar, predsednik; Joseph Yeray, tajnik; Frank Rebol, blagajnik. (Društveni pečat.)

Roslyn, Wash.

Članstvu JSKJ sporocam žalostno vest, da je naše društvo sv. Barbare, št. 39 JSKJ, izgubilo iz svoje srede dobro in zvestobo članico Agata Kauzlarich. Pokojnica jebolela leta in pol. Najprej je bila operirana žolču, nakar se je počutila boljšo in se je že nameravala laviti zdравo, toda so ji zdravnik odsvetovali. Nato pa jo je zadela druga bolezen, vsed katera sta ji postali mrtvoudni ena roka in ena noga. V takem stanju je ostala do smrti. Pred smrtnjo je bila dvakrat v bolnici, toda ko se je drugič podala v bolnico, se iz iste ni več živila. Preminila je dne 6. aprila 1933. Pokojna Agata Kauzlarich zapušča tu žalujecu soproga, tri sine in eno hčer v dva brata, v starem kraju pa mater, brata in več drugih sorodnikov.

Naj bo pokojni sestri lahka ameriška gruda, vsem rojakom, ki niso še pri nobeni podporni organizaciji, pa naj bo ta slučaj v opomin, da vstopijo v našo JSKJ, dokler so zdravi in čvrsti. Nihče ne ve kdaj in kje ga eaka bolezen ali nesreča. — Sestrskim pozdravom.

Ivka Segota, tajnica društva št. 39 JSKJ.

Sharon-Farrell, Pa.

Delnicarijem Slovenskega doma in ostalemu slovenskemu občinstvu tega okrožja naznam, da bomo obdrževali podljudanski ples z domačo harmoniko in ob nastavljenem sodetku piva na večer 29. aprila. Vsi so vabljenci, da pridejo ta večer v Slovenski dom. Vstopnina je tako nizka, da ne predstavlja nikakega zadržka.

Frank Kramar.

Duluth, Minn.

Cital sem v Novi Dobi z dne 12. aprila nek apel uradnikov Jugoslavanske sekcije za brezpostelnost, v Clevelandu, Ohio, pod katerim apelom je tudi označeno, da ga je pred priobčitvijo videl sobrat Anton Zbašnik, gl. tajnik J. S. K. J. V omenjenem apelu apelirajo uradniki omenjene organizacije, da naj bi gl. odbor J. S. K. J. imenoval ene-

ga izmed sebe in ga poslal kot zastopnika naše Jednote na neko "vsesedlavsko konferenco," ki se bo vršila v mestu Washington, D. C., dne 6. in 7. maja 1933. Omenjena konferenca, na kateri bodo zastopane vse progresivne politične stranke, strokovne organizacije, delavske organizacije itd., se bo bavila z zelo perečimi problemi, kateri danes tarjejo ljudstvo.

Tako poročajo uradniki omenjene organizacije. Namen navedene konference je res velevažnega pomena. Jaz se strinjam z namenom te konference ter upam, da se bo nekaj ukrenilo v dobrobit splošnega delavskega ljudstva, ki sedaj trpi toliko bede v sedanji industrijski depresiji.

Nikakor se pa ne strinjam s tem, da bi glavni odbor poslal enega izmed glavnih odbornikov ali kako drugo osebo na omenjeno konferenco v Washington, D. C., na stroške Jednote. Če bo res toliko ameriških organizacij zastopnih na omenjeni konferenci, bodo nekaj ukrenili brez zastopnika J. S. K. J.

Zapomniti si moramo, da časi so resni. Naše članstvo je brez dela in brez denarnih sredstev. Na stotine naših članov se sedaj preživlja od podpor, ki jih dobivajo od okrajnih, mestnih ali federalne vlade. Njih otrokom primanjkuje kruha. Nekateri otroci še celo ne morejo iti v šolo, ker nimajo čevljev. Take so razmere v državi. Naš glavni odbor naj pa potroši par sto doljarjev iz jednotine blagajne za stroške in dnevnice glavnemu odborniku, ki naj bi šel na svoje ročnice v Washington, D. C. Kaj takega se ne sme sedaj dovoliti. Ako je preveč denarja v stroškovnem skladu Jednote, na bi se enaka sveta denarja, kateri bi zastopnik Jednote potrošil v Washington, D. C., dvignila iz stroškovnega skладa Jednote in uporabila za vplačilo asesmenta za kako revnò družino pri Jednoti.

Ali bi ne bilo to boljše storiti, bratje in sestre? Jaz sem popolnoma prepričan, da sem tukaj izrazil sentiment našega članstva v omenjeni zadavi. Nato pa jo je zadela druga bolezen, vsed katera sta ji postali mrtvoudni ena roka in ena noga. V takem stanju je ostala do smrti. Pred smrtnjo je bila dvakrat v bolnici, toda ko se je drugič podala v bolnico, se iz iste ni več živila. Preminila je dne 6. aprila 1933. Pokojna Agata Kauzlarich zapušča tu žalujecu soproga, tri sine in eno hčer v dva brata, v starem kraju pa mater, brata in več drugih sorodnikov.

Naj bo pokojni sestri lahka ameriška gruda, vsem rojakom, ki niso še pri nobeni podporni organizaciji, pa naj bo ta slučaj v opomin, da vstopijo v našo JSKJ, dokler so zdravi in čvrsti. Nihče ne ve kdaj in kje ga eaka bolezen ali nesreča. — Sestrskim pozdravom,

John Movern.

Član društva št. 107, Duluth, Minn., in bivši I. nadzornik J. S. K. J.

PRIPOMBA UREDNISTVA. Glavni odborniki JSKJ so glede gori navedene zadeve potom pismenega glasovanja že soglasno sklenili, da se iz ozirov varčevanja delegata na vsesedlavsko konferenco v Washington NE pošlje.

Butte, Mont.

Pozivljam sestre društva Western Sisters, št. 190 JSKJ, da polnoštivno udeleže prihodnje seje. Zadnjih dveh sej se je udeležilo le malo število članic, kar nikakor ni prav. Čim več nas je na seji, tem boljše so razprave in ukrepi. Ni nam treba obupovati, saj se nam že smeje lepa pomlad in se nam obetajo lepši časi. In tudi depresije bo konec, ko jo bo poln lonec. Sestrske pozdrav! — Za društvo Western Sisters, št. 190 JSKJ:

Kristina Jaksha, predsednica. **PRIPOMBA UREDNISTVA.** Iz gornjega dopisa je izpuščeno vse, kar se je tikalo iniciativnega predloga društva št. 6 JSKJ,

ker so bile to zadevne razprave zaključene 20. aprila.)

Barberton, O.

Gospodinjski klub društva "Domovina" priredi v soboto 29. aprila zvečer ples depresije (depression dance). Ker bo to prva veselica tega kluba, vabijo gospodinje vse tukajšne rojake, da pridejo na to prireditve, da vidijo in se prepričajo, kaj vse bo zvezanje pripravljeno. Ne bo manjkal kuhinjskih dobrot in tudi za hladilo suhih gril bo poskrbljeno. Tomšičev orkester iz Akrona bo igral v zabavo mladih in starih.

Vstopnina za tiste ženske, ki pridejo k prireditvi v vsakdanji oblike (house dress), in za tiste moške, ki pridejo brez ovratnikov in ovratnic, bo vstopnina samo 15 centov; za vse druge pa bo vstopnina 25 centov. Za otroke med 12. in 16. letom bo vstopnina po 5 centov. Rojaki iz Barbertona, Akrona in drugih okoliških naselbin so prijazno vabljeni, da nas posetijo na večer 29. aprila.

Z Gospodinjski klub društva Domovina:

Mary Hiti, tajnica.

Export, Pa.

Kakor drugod, tako tudi v naši Beli dolini še vedno pričakujemo to ljubo prosperitetu in še vedno ne vemo, kje se tako dolgo mudi. Dobro je vsaj to, da se vrača zelena pomlad, da si bomo vsaj z obdelovanjem naših vrtec delali kratek čas.

Naša podpora društva nekako mirujejo, ker veselic in drugih podobnih prireditvev se ne izplača prirejati, ker navadno nismo v nikako korist društvenim blagajnam. Tudi s tukajšnjim dramskim klubom "Nagelj" smo letos nekako zaostali. Da pa ne bodo rojaki misili, da je "Nagelj" populoma zaspal, bo našti stopil s pomladno prireditvijo v Slovenski dvorani na Centru, Pa., na večer 29. aprila. Na programu bo igra "Mutasti muzikant" v slovenskem jeziku, in

Naša podpora društva nekako mirujejo, ker veselic in drugih podobnih prireditvev se ne izplača prirejati, ker navadno nismo v nikako korist društvenim blagajnam. Tudi s tukajšnjim dramskim klubom "Nagelj" smo letos nekako zaostali. Da pa ne bodo rojaki misili, da je "Nagelj" populoma zaspal, bo našti stopil s pomladno prireditvijo v Slovenski dvorani na Centru, Pa., na večer 29. aprila. Na programu bo igra "Mutasti muzikant" v slovenskem jeziku, in

Naša podpora društva nekako mirujejo, ker veselic in drugih podobnih prireditvev se ne izplača prirejati, ker navadno nismo v nikako korist društvenim blagajnam. Tudi s tukajšnjim dramskim klubom "Nagelj" smo letos nekako zaostali. Da pa ne bodo rojaki misili, da je "Nagelj" populoma zaspal, bo našti stopil s pomladno prireditvijo v Slovenski dvorani na Centru, Pa., na večer 29. aprila. Na programu bo igra "Mutasti muzikant" v slovenskem jeziku, in

Ako ima še katere društvo na programu veselic ali piknik, naj brez odlaganja sporoči spodaj podpisanimu. Zveza slovenskih društev v Joliju je velikega pomena za vse slovenska društva v tem mestu. Redne seje se vršijo ples in prosta zabava. Dramski klub "Nagelj" vljudno vabi vse Slovence iz naselbin Center, Unity, Universal, Renton in drugih, da pridejo na večer 29. aprila v Slovenko dvorano v Center, Pa. Zagotovimo jih lahko, da ne bo žal nobenemu, ki to prireditve poseti. Za dobro postrežbo bodo poskrbeli člani Slovenskega doma v Centru. Torej, na svidenje 29. aprila ob polu osmih zvezčer!

Zatorej čas je da se tudi pri naši Jednoti prične prakticirati varčnost.

Toliko o mojem mnenju glede delegata na vsesedlavsko konferenco v Washington, D. C.

Z bratskim pozdravom,

John Movern.

Član društva št. 107, Duluth, Minn., in bivši I. nadzornik J. S. K. J.

PRIPOMBA UREDNISTVA. Glavni odborniki JSKJ so glede gori navedene zadeve potom pismenega glasovanja že soglasno sklenili, da se iz ozirov varčevanja delegata na vsesedlavsko konferenco v Washington NE pošlje.

Za dramski klub "Nagelj":

Rosie Skerly.

White Valley, Pa.

V zadnjih izdajah Nove Dobe je bil priobčen članek glavnega tajnika, z naslovom "Ta nesrečna 14. konvencija JSKJ." Naj nihče ne misli, da je to kakšen napad; tega ne mislim, ampak povsem svoje. Kar se nekaterih točic, tudi jaz ne strinjam, kar en piše. Ko bi on še sedaj bil v Pittsburghu, kot je bil prej, dobro vem, da bi bil tudi on drugačnega mnenja pri marsikateri točki. Ne strinjam se s točko, kjer pravi, da njega plača Jednota, toda pozabil je povedati, kdo je Jednota. Ali ni članstvo? Ako bi članstvo ne plačevalo svojih prispevkov, bi tudi Jednote ne bilo.

Kar se razreda "AA" tiče, tudi jaz nisem nič kaj zadovoljen z njim, to pa iz razloga, ker moraš od svojega denarja plačevati po 6½ obresti; tisti, ki gre v stari kraj, pa dobi polno vsto. To se mi ne zdi nikakor pravilno. Ko bi jaz ne bil primoran, bi nikol ne bil prestopil v načrt "AA", ampak sem bil primoran, ali pa pustiti JSKJ, čeprav sem že 31 let plačeval vanjo. Celi 30 let nisem prosil za izredno podpo-

ro, lansko leto meseca oktober sem bil pa primoran; društvo mi je prošnjo odobrilo, glavni urad pa ne, niti za en mesec. Pri nekaterih društvih sem pa videl, da so iz glavnega urada plačevali za člane, ki niso bili v sili. Pa naj bo že tako ali tako. Dokler bom imel kaj rezerve, me ja ne bodo ven vrgli. Ako pa bom še nadaljnih 15 mesecev brez dela, kot sem že, bo tudi ista moja rezerva poščela, ker nas je 10 članov pri JSKJ. Videl sem tudi v poročilu gl. porotnega odbora, da priobčil neke po glavnem potrošnem odboru rešene pritožbe na prošnjo glavnega urada. Kaj neki ima za skrivati glavnemu uradu?

Bratski pozdrav!

Jurij Previc.

Walsenburg, Colo.

Na seji društva sv. Feliksa, št. 101 JSKJ je bilo sklenjeno, da se potom glasila pozove člena Johna Beri, po domače Boškaja, da naj se priglasi društvo. Društvo želi izvedeti, kaj namerava napraviti glede društvenih asesmentov in če misli, da bo društvo obdržalo ali ne.

Ako član John Beri sam točita, naj se izvoli oglašati, ako čita kak njegov znanec, je prošen, da ga na poziv opozori. Zadnji znani naslov gori omenjenega člana je bil "Raton, New Mexico."

Z društvo št. 101 JSKJ:

Frank L. Tomsic, tajnik, Box 122, Walsenburg, Colo.

Joliet, Ill.

Na programu Zveze slovenskih društev v Joliju imamo zopet pravilno vedenje za živiljenje, ki je vedno pričakujemo to ljubo prosperitetu in še vedno ne vemo, kje se tako dolgo mudi. Dobro je vsaj to, da se vrača zelena pomlad, da si bomo vsaj z obdelovanjem naših vrtec delali kratek čas.

Ako ima še katere društvo na programu veselic ali piknik, naj brez odlaganja sporoči spodaj podpisanimu. Zveza slovenskih društev v Joliju je velikega pomena za vse slovenska društva v tem mestu. Redne seje se vršijo ples in prosta zabava. Dramski klub "Nagelj" vljudno vabi vse Slovence iz naselbin Center, Unity, Universal, Renton in drugih, da pridejo na večer 29. aprila. Na programu bo igra "Mutasti muzikant" v slovenskem jeziku, in

Ako ima še katere društvo na programu veselic ali piknik, naj brez odlaganja sporoči spodaj podpisanimu. Zveza slovenskih društev v Joliju je velikega pomena za vse slovenska društva v tem mestu. Redne seje se vršijo ples in prosta zabava. Dramski klub "Nagelj" vljudno vabi vse Slovence iz naselbin Center, Unity, Universal, Renton in drugih, da pridejo na večer 29. aprila. Na programu bo igra "Mutasti muzikant" v slovenskem jeziku, in

Ako ima še katere društvo na programu veselic ali piknik, naj brez odlaganja sporoči spodaj podpisanimu. Zveza slovenskih društev v Joliju je velikega pomena za vse slovenska društva v tem mestu. Redne seje se vršijo ples in prosta zabava. Dramski klub "Nagelj" vljudno vabi vse Slovence iz naselbin Center, Unity, Universal, Renton in drugih, da pridejo na večer 29. aprila. Na programu bo igra "Mutasti muzikant" v slovenskem jeziku, in

Ako ima še katere društvo na programu veselic ali piknik, naj brez odlaganja sporoči spodaj podpisanimu. Zveza slovenskih društev v Joliju je velikega pomena za vse slovenska društva v tem mestu. Redne seje se vršijo ples in prosta zabava. Dramski klub "Nagelj" vljudno vabi vse Slovence iz naselbin Center, Unity, Universal, Renton in drugih, da pridejo na večer 29. aprila. Na programu bo igra "Mutasti muzikant" v slovenskem jeziku, in

Ako ima še katere društvo na programu veselic ali piknik, naj brez odlaganja sporoči spodaj podpisanimu. Zveza slo

ODMEVI IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje iz 1. strani) ročajo, da so se jugoslovanski optanti iz Istre začeli naseljevati v Južni Srbiji. Skoraj vsi so dobili zemljišča, zgrajene hiše in vse, kar je nujno potrebno. V selu Crničanu je trideset naseljeniških hiš, v selu Predejcu pri Djednjelji petnajst, v Stojakovu in Bogorodici pa po 12.

Zaklad carja Radovana. V Strugi je pred dnevi neki posestnik najel delavec, da bi prekopali zapuščen in neobdelan del njegovega zemljišča, že prvi dan so delavci pri kopanju naleteli na skrivališča kač in so se nekateri kač ustrašili v tolki meri, da so zapustili delo in se za nobeno ceno niso hoteli več vrniti na posel. Premetni podjetnik, ki ni mogel nikjer dobiti delavec, pa je spremeno raznesel vest, da je na zapuščenem zemljišču skrit velik zaklad carja Radovana. Komaj se je ta vest usidrala v kraju in okolicu, so delavci kar v trumah prihajali k posestniku in se mu ponujali v službo. Upanje na starodavni zaklad je pregnalo ves strah pred kačami. Kače zalege so odkopali toliko, da so ubite kače odvažali s samokolnic.

Zalostna smrt starčka. Tedeni je tragično preminil nad 60 letnim mizar Simon Leskovar iz Luščke vasi pri Poljčanah. Pred dnevi se je odpravil v Novo vas pri Slov. Bistrici, kjer je pri nekem kmetu prevzel v izvršitev manjše mičarsko delo. Ko se je po izvršenem delu zvezcer vratil proti Bistrici, je sredti poti slab in obnemogel v temi zašel in padel v potok, kjer je utonil. Pokojnik je bil svoje dni v Ameriki, imel je v Poljčanah prej tudi lepo posetovo. Na stare leta pa je prišel ob vse ter se je siromak le za silo z delom preživel. Njegova tragična smrt je zbudila med znanci špolno sočustovanje.

Socialni davek v Zagrebu. Finančni odbor mestnega zastopstva v Zagrebu je na svoji zadnji seji sprejel pravilnik o novih socialnih davkih. Uveden je davek na plače, ki presegajo mesečno čisti 4000 Din. Od te vsote se plača davek 10 Din mesечно. Ta davek je progresiven in doseže pri čistih mesečnih dochodkih 50,000 Din 1000 Din. Dalje plača vsaka delniška družba od vsakega milijona delniške glavnice 70 Din. Davek plenčuje samo aktivna podjetja. Slednji je uveden davek na tujce. Od tega davka so oproščeni samo država, banovina in mesto ter inozemski državljanji jugoslovenske narodnosti. Namesto dosedanjega luksuznega davka je uvedena troščina v podobi računa, ki stane 25 par.

"Hlapac Jernej" v esperantu. Naš rojak, beografski advokat g. dr. Jakob Stefančič je dramatiziral Cenkarjevega "Hlapca Jerneja" v esperantskem jeziku in v vezani besedi. Knjiga bo izšla v apriju. Dramatiziranega esperantskega "Hlapca Jerneja" bodo uprizorili v Beogradu ob prijeku letnega mednarodnega kongresa esperantistov. Iz srbohrvatske literature so pripravili za to priliko "Smrt Smailage Čengića," dramatizirano pesničev Ivana Mažuraniča.

Slovaška Matica v Jugoslaviji. V Jugoslaviji živi znatna slovaška manjina, ki ima svoje središče v Petrovcu. O njem kulturnem življienju redno poroča v "Češkoslovačko-jugoslov. reviji" Andrej Vrbacky. V pravkar izišlem 5. zvezku je objavil isti avtor daljši referat "Matica slovenska v Jugoslaviji," ki iz njega posnemamo nekatere zanimive podatke.

Leto 1932. bo ostalo, razen povravnih let, eno najzivahnejših in najpomembnejših let v življenu slovaške manjine v

Jugoslaviji. Vzrokov za to je več. Predvsem si je tega leta slovaška manjina zopet izvojovala popolno slovaško gimnazijo v Petrovcu (po prvotni redukciji bi Slovaki v Jugoslaviji ostala samo nižja gimnazija). Lansko leto je slovaška evangelijska cerkev dobila svojega narodnega škofa. Najvažnejši dogodek pa je bila ustavitev osrednjega kulturnega društva jugoslovenskih Slovakov, "Slovaške Matice." V temu dosedanjega polletnega obstoja je "Slovaška Matica" vzbudila toliko odmevov in pokazala toliko življenske sposobnosti, da bodo nade, ki so jih ustavnitelji poslagali v njeno kulturno poslansvstvo, res tudi izpolnjene. Njena poglavita naloga je izražena v tej-le-točki iz pravil: "Zdraviti vse, ki ljubijo slovaško ljudstvo in njegovo življenie v Jugoslaviji, da z združenimi močmi delujejo za povzdigo slovaške prosvete, s tem pa tudi za gmotno blagostanje slovaškega naroda v Jugoslaviji."

Na ustanovnem občnem zboru je predsednik, novosadski odvetnik dr. Jan Bulík, tako-le označil odnos jugoslovenskih Slovakov do Jugoslovanov: "Mi se v Jugoslaviji ne čutimo manjšino, marveč smatramo Jugoslavijo za svojo narodno državo, s katere hočemo deliti svojo usodo."

Sedaj Slovaška Matica organizira v vseh večjih slovaških občinah krajevne delovne odbore, ki bodo skrbeli za ustanovitev javnih knjižnic in za razširjanje slovaške knjige. Doslej so bili tako odbori ustanovljeni v Slov. Aradaču, Novem Sadu, Iluku, Pivnici, Stari Pazovi, Kovaciči in dr. V Kovaciči je Slovaška Matica pribredila Matičin dan in proslovalo 25letnice tako znane kovačiške procesa. Pred 25 leti je namreč bilo večje število ondotnih Slovakov obsojenih, ker niso hoteli dopustiti, da bi se v tej popolnoma slovaški občini vršila služba božja v madžarskem jeziku. Preko krajevnih odborov Slovaške Matice nameravajo zlasti organizirati predavanja: če le mogoče, bo vsak teden v sleherni slovaški občini vsaj eno predavanje, po možnosti pa dva.

Slovaška Matica bo začela izdajati tudi svoj časopis. Začetek bo kajpkak skromen: izhaja bo četrstetno v zvezkih po 48 strani.

Apeliral ter bil obsojen na vislice. Lani v maju je bil v selu Drenovcu ubit premožni trgovec Abduraman Muhamed. Truplo je bilo s sekiro na kose razsekano. Zločina je bil obsojen Met Braim, ki je stanoval v Abduramanovi hiši; obsodili so ga na dosmrtno jecjo. Obsojenec se je pritožil, apelacija pa je odredila novo razpravo, na kateri je bil Met Braim obsojen v smrt na vešalah.

Rudar, ki čaka že 18 let na vrnitev iz ujetništva. Svetovna vojna je v prvih letih tudi iz rudniških revirjev pobrala mnogo žrtev, pozneje pa so delali rudarji po večini vojno tlačko v rudnikih pod vojaško stražo. Rudar Simon Kurent, doma iz Čeč nad Hrastnikom, ki se je takoj ob nastopu vojne znašel na gališki fronti, pa deli sedaj usodo onih nesrečnikov, ki se ne morejo vrniti v domovino. Ujet je bil v Karpatih konec leta 1914, in odpisan v neko sibirsko ujetniško taborišče. Do leta 1918 se je redno javljal svoji ženi, potem pa ni bilo o njem glasu do leta 1926. Tako se je javil ponovno in poslej piše še vedno precej redno. Pred dobrim letom je sporočil, da je po dolgem prijadevanju prispel v Moskvo in da je tam zaposlen kot tesar. Pisal je tudi, kako si že dolga leta prizadeva, da bi dobil listine in sredstva za vrnitev v domovino. Vse njegove prošnje pa doslej še niso imele uspeha. Tudi njegova žena je lani preko trboveljske občine odpisala

Edmond Romazieres: PRI GLAVOREZH

(Nadaljevanje)

Indijanci so prenehali svoje malopridno opravilo in buljili v mimo idočo žensko, dober delavec. Ob začetku vojne je bil star 29 let, zapustil pa je dva mala otroka in sicer enega v starosti dveh let, drugega pa starega komaj nekaj tednov. Sreča v nesreči je bila, da je žena v odsočnosti svojega moža pododelovala malo posestve v svoji rojstni vasi v Čehah. Tam se ona in sinova skromno preživljajo ter željno pričakujejo vrnitev družinskega očeta. Silmonu se v Rusiji ne godi posebno dobro. Zasluzek je majhen in zadostuje komaj za prehrano. Vsa njegova pisma so polna hrepenjenja po rodbini in po domačem kraju.

A ko je skupina izginila pod drevjem, so se zopet jeli pripravljati na veselico, to je na obglasitev svojih žrtev. Hrojenje, Grgranje in smrtnih težav. Noben reč jih ni presunila. Sekali so. Vpitje že poneha, kadar bo glava ločena od trupla...

Druži so planili po malokah

in vseh predmetih, ki so bili pokraseni pri Blentovih so prešli k drugim tatovom.

Ko sta se Santos in Avgust vrnila k svojim prijateljem, je mulat na svoje začudenje opazil poglavjarja, ki ga je čakal.

"Kaj pa hoče?" je vprašal Edmond.

Santos je zaslišal divjaka. Ta je silil, naj bi se vse belci brez izjeme udeležili plesov in obredjev, ki bi se vršili ob pripravi za veselico.

"Moji prijatelji ne morejo," se je Brazilec suhoparno odzjal. "Pridemo, ker smo vaši zavzniki, toda samo dva."

Poglavar je poskusil vso svojo ogromnemu mamutu "Elephas primigenius." Opravičena je torej trditev, da je živila ta izjemne ogromne živali, in so poslali splitskemu prirodoslovnemu muzeju zob, izprt iz celjosti na jadenega očeta.

"Pridemo, ker smo vaši zavzniki, toda samo dva."

"Saj odrinemo jutri, jelite?" je vprašal.

"Se nočoj, če bi mogli, pa to se ne bo dalo. Naši zaveznički bodo urno za petami in v goščevi so tako spretni, tako močni s svojimi sarbanami, puhalicami, da bi jih mi navzlic puškam izkupili..."

"Kaj pa v teh krajih pomeni izkupiti jih, to smo že videli."

"Torej treba počakati. Jaz odidem nemara na veselico. Vi jih boste držali v strahu s svojimi puškami. Najkasneje zajtra pa jih bo moji misli treba dati nauk. Sicer pa ne bo slabo, če vaščani po svojem begu najdejo doma nekaj trupel svojih sovražnikov. Gotovo se na ta način ogremo njih odporu..."

Santos se je vrnil k njim.

"Ube so na južnem delu dela," je dejal. "Pojdite. Stopili bomo vsak v en čoln. Kdor ga ne zna voditi, se bo prikel Moricovega in mojega. Za vse je ena uba premalo. Gospodična bo moralna v Omarjevega."

Prav ta čas se je Arabec vrnil.

In izginil je v smeri, kamor so bili krenili begunči.

August je skomignil z ramom. "Afriški strelec se je zbudil v njem," je rekel. "Gorje razbojniku, ki mu pade v roke."

"Le jokajte se," je rahlo velela Adina mladenki. "Kar bi nam radi povedali, nam povedavaš solze. Jokajte se dolgo. Potlej boste tako srečni."

August je razvezal culo z oblekoma, prihranjen je na ujetnico. Adina je odvedla svojo novo prijateljico nekaj metrov proč. Deset korakov stran je gozdnost rastje tvorilo zaprto čumnato.

Tu si bili tako miren, kakor v stanovanju pri Ritz Carltonu v New Yorku, če si odmisli kače, pajčje rakovice in druge gozdne prijetnosti.

Četrto ure pozneje se je pojavila v nasmehom divna mladenka, opravljena kot raziskovalka.

V roki pa je držala izvrsten sak-modelen revolver.

Iznenada je prišlo Moricu nekaj na misel.

"Izgubljeni smo. Indijanci so morali najti po malokah puške, ukradene pri gospodični."

Santos se je z nasmehom spogledal z Avgustom.

"Ovirati jih ne moremo, da ne bi pograbili plena," je menil, "in puške jih zdaj najbolj mikajo. Ampak oblezla sva koliba... in pobrala ves smodnik in vse nabogli izpolnit in tako je šlo v zadnjih dneh več posestev na boben. Le v Vojščici pri Komnu so bila prodana posestva.

Takšas se je prikazal poglavjar. Držal je lovsko dvocevko. Zaman je poskušal, kako bi sprožil iz nje grom in tresk, kakršnega je bilo.

"Zakaj?" se je obrnil na Santos.

"Ker nimate čarobne moči," je odgovoril polutan.

"Poskusite," je prosil divjak.

Santos je prikel orložje, ga pregledal, se okrenil, naredil nekaj kabalističnih znamenc, da bi neopaženo vtaknil nabo, ki si ga je vzel iz pasa, pomeril nekakšno veverico, sprožil — in žival

je telebnila z drevesa.

"Clovek mora biti nekoliko čarovnik," je vrnil poglavjarju orložje. "Ti pa nis. Jaz ne more nič za to."

Indijanci ga je ošinil z jezni

pogledom in klecajoč odšel.

"To me je nečesa spomnil,"

je povzel vodnik. "Te-le zaloge

bodo za v celo namestu oblike,

ki jo je dobila gospodična Blentova.

Tukaj ne smemo korenin

pognati. Poglavar je prejel tič

ščal, naj se udeležimo veselice,

ki se bo vršila. Če bi mi vabilo

sprejeli, bi bili naglo pobiti in

obglavljeni. Nasprotno — kroti

ti jih moramo z grožnjo, s svojim

orožjem... In pred seboj imeti

pririodno obrambo. Odkri

sem divjaške ube. Vodi so še.

Vzeti jih je treba, jih prepeljati

na drugi breg. Tam še bomo

komor toliko varni. Lega je vi-

deti pripravna za taborišče. Pre-

ko reke ne pojdejo, če se boje

piranji. Sicer pa . . ."

"Stopimo hitro . . ."

Držni potniki so bili že v bar-

cicah. Moric in Santos sta jih

poteznila na tri sto metrov, po-

vleka "ube" na obrežje in jela

postavljati taborišče.

Na drugi obali je tedaj pri-

čelo gomazati. Divjaki so skrjala

mislili, da so bele na lov.

Nekaj dnevna niso slutili.

Poglavar je stopil na breg in

jim zavpil, naj se vrnejo.

"Ne," je odgovoril Santos.

"Kar ste hoteli, imate. Mi tudi.

Svojo pot moramo nadal